

SİNAN ERGİN

NEDENSİZ

DESTEK YAYINLARI: 704

GÜNCEL: 51

SİNAN ERGİN / NEDENSİZ

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü, yayınevinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

İmtiyaz Sahibi: Yelda Cumalıoğlu
Genel Yayın Yönetmeni: Ertürk Akşun
Yayın Koordinatörü: Özlem Esmergül
Editör: Devrim Yalkut
Kapak Tasarım: İlknur Muştu
Sayfa Düzeni: Cansu Poroy
Sosyal Medya-Grafik: Tuğçe Budak - Ali Türkmen

Destek Yayınları: Eylül 2016 (1.000 Adet)

2. Baskı: Aralık 2018

3. Baskı: Haziran 2020

Yayıncı Sertifika No. 13226

ISBN 978-605-311-150-4

© Destek Yayınları
Abdi İpekçi Caddesi No. 31/5 Nişantaşı/İstanbul
Tel. (0) 212 252 22 42
Faks: (0) 212 252 22 43
www.destekdukkani.com
info@destekyayinlari.com
facebook.com/DestekYayinevi
twitter.com/destekyayinlari
instagram.com/destekyayinlari

Deniz Ofset – Nazlı Koçak
Sertifika No. 40200
Maltepe Mahallesi
Hastane Yolu Sokak No. 1/6
Zeytinburnu / İstanbul

SİNAN ERGİN

NEDENSİZ

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	9
İnanmak, Güvenmek	13
Mutluluk	19
Modern Köle	25
Bağlılık	29
Korku.....	32
Suç, Adalet, Affetmek ve Günah	39
Sevgi ve Mutluluk.....	45
Adını Koy.....	50
Pamuk Prenses ve Kötü Kraliçe	57
İşte Bu An	59
10 Dakika	65
Duygular	71
Dört Mevsim	79

Karar Almak, Seçim Yapmak.....	83
Çatışma, Özgürlük.....	90
Hata, Tecrübe ve Ders Alma	93
Birliktelik	97
Hiçbir Şey	102
Şüphe, Kaygı	105
Umut	111
Dikkat	115
Düşünceler ve Ben	119
Neden?	122
Nedensiz.....	128
Kızgınlık ve Öfke	131
Günahkâr	137
Eylem.....	141
İçimizdeki Deprem	145
Taraftar	147
Mektup.....	155
Figüran Hayat.....	157
Gelişim veya Değişim Mümkün mü?.....	160
Kaç Sen Kaç.....	162
Kendinle Yaşamak.....	165

Bir An, Şu An.....	170
Külkedisi	172
Zil Çaldı	176
Okyanus	179
Teknolojik İnsan	181
Ütopya.....	183
Evrensel Mektup	186
Söz	188

Önsöz

Hayatımızda hep sorulara cevap arıyoruz öyle değil mi? Nasıl zengin olabilirim? Nasıl daha güzel, daha mutlu, daha başarılı, daha iyi olurum... Bunları istememiz yönünde devamlı eğitiliyoruz. Ailemizde başlayan daha iyi olma yarışı; okullarda, arkadaş camiasında ve hatta evlilik hayatımızda da devam ediyor. Tıpkı bir labirent gibi... Bunları istemediğimiz zamanlarda ise yeni bir arayışın içine giriyoruz. Belki de bunların ulaşılmazlığını fark eden zihin bize yeni bir oyun oynuyor. Kendimize yeni inançlar, gurular, dinler ve hatta yeniden yorumladığımız tanrılar icat ediyoruz. Bunların da yetersizliğini gördüğümüzde ölümden medet umarak, bir sonraki hayatımızda dünyaya yeniden, daha iyi şartlarla geleceğimizi sanarak kendimizi avutuyoruz. Hatta cennetler ve cehennemler yaratıyoruz ve sonsuz mutluluğun başka bir âlemde mümkün olabileceğini düşünerek; çaresiz bir zavallı halinde kendimize acıyor ve ölüme bekliyoruz.

Biliyorum siz öyle değilsiniz ve bu tarz düşünceleriniz yok. Hatta hiçbir arayış yok. Sadece kitabın kapağındaki soru işareti merak uyandırdı veya reklamlardan dolayı şu an seninle buluştuk. O zaman kendini soyutladığın veya içine aldığın bütün yapıtlarınla beraber bir yolculuğa çıkıyoruz.

Hazır mısın? Çıktığın bu yolculukta, eğer ağırlıkların fazlaysa, devamı zor olacak. Tavsiyem, her cümleden sonra ağırlıklarını yavaş yavaş bırakman... Bunca ağırlığı yıllardır taşıyorsun: Sana verilen sorumlulukları, bilgilerini, tecrübe diye kendini kandırmalarını veya geldiğin mevkileri, arabasını, hatta edindiğin borçları.

*Ne önümde ne arkamda
Tam olduğum yerde
Ne geçmişte ne gelecekte
Tam şimdi
Neden mi
Neden aramayan iç benliğimde nedensiz...*

Olympos (1806)
Andrea Appiani (Milano, 1754-1817)

İnanmak, Güvenmek

Hep bir şeylere inanmak istiyoruz. Neden? “Neden?” diye başlayarak bulamayız. İzleyerek ve daha derine inerek bulalım. Beraberce ilerleyelim. İnanmak nasıl bir duygu? Güven veren bir şey değil mi? Güvende oluyoruz. Tanrı’ya, eşimize, patronumuza, ailemize, herkese inanmak istiyoruz. Onların söylediklerine ve uygulamalarına inanmak istiyoruz. Yani bir nevi güvenmek istiyoruz. Sanki bu kelimeler birbiriyle ikiz kardeş gibiler. Güvendiğimiz kişiye inanıyoruz. Güvenmezsek inanmıyoruz. Ya da güvenmek istiyoruz. Tanrı’nın olmasını istiyoruz, zor zamanlarımızda, hiç kimseye güvenemeyeceğimiz durumlarda, Tanrı’ya sığınmak istiyoruz. Kendimize güvenecek bir şeyler bulmak istiyoruz.

Şimdi enteresan bir örnek vermek istiyorum. Ne zaman spor salonuna gitsem bütün eşyalarımı bırakıyorum, dolabın kapısını kilitlediğimi hiç hatırlamıyorum. Hiçbir zaman da bir şeyim çalınmadı. Ama bir tanıdığımın kilitli olan dolabının kilidinin kırıldığını ve değerli eşyalarının çalındığını gördüm. Bundan kendime özel bir paye çıkarmıyorum, sadece bu konunun kökenini incelemeliyiz diye düşünüyorum. Kişinin herkese güveni tamsa, zamanımızda bu biraz salaklık olarak algılanıyor. Hatta iş dünyasında hiç kimseye güvenmemek, evlenirken anlaşma yapmak, işe girerken özel kuralları, yani etikleri imzalamak gibi birçok saçma eylem içinde güvensizliğin akıllılık olduğunu söylüyor; sonra da güvene-

cek imgeler yaratmaya çalışıyoruz. Önce güvenme sonra güvenecek imgeler ara! Bu nasıl bir çelişki? Bu enteresan olayı takip edebiliyor musunuz? Gerçekten güvenmediğimiz kimdir? Kimseye güvenme diyen kim? Güvenli olmayan dışarı mı? Yoksa kendimizi tecrübe diye adlandırdığımız, geçmişe ait ölü bilgilerden mi korumalıyız? Kendinize güveniyor musunuz? Her durum ve koşulda kendinize güveniyor musunuz? “Evet, gerçekten güveniyorum” diyorsan; bunu söyleyen sen misin, yoksa sana kim olmadığını söyleyen ego mu? Ya da “Tam bilemiyorum ama güvenilir bir insanım herhalde” diyebilirsin, gerçekten kendine yüzde yüz güvenmek mümkün mü? Yüzde yüz güveniyor musun? Kendine duyduğun güveni, kendine inanmakla yer değiştiren nasıl olurdu? Kendinize inanıyor musunuz? Kendimizi tanımıyoruz ki, nasıl inanalım? Hangi durumda, hangi halde olduğumuzu bilmeden bu mümkün değil. Aslında kişinin her türlü imgesi kendisiyle ilgili.

New York'ta gece ıssız bir sokakta yürürken, bir grup siyah tenli insanın köşede durup muhabbet ettiğini düşündüğünüzde aklınıza ne geliyor? Filmlerde, kitaplarda veya haberlerde öğretilenler... Ben buradan sağ çıkamam, kesin beni öldürürler ya da soyarlar. Şimdi soruyorum: Durup dururken, hayatımda hiç böyle bir olay yaşamamışken ve daha herhangi bir eylem hali olmadan bu yargıyı vermem doğru mu? Şu anda önyargının oluşturduğu bu güvensizlik halinde korkuyorum. Ne yapacağımı bilemez bir durumda, korku halimi güvensizlikle değiştiriyorum. Ve şu anda inanacak bir şeyler arıyorum. Kendime inanmak hiç aklıma gelmiyor. Hemen Tanrı'ya dua ederek bana yardım etmesini istiyorum. Hatta işimi sağlama almalı, bir şeyler istemek için önce bir şeyler vermeliyim. Ya bir kurban keseceğimi ya da daha sık camiye, mabede gideceğimi söyleyerek aklıma gelen bütün duaları sıralıyorum.

Artık olaylar oluşmadan her şeyi yaşadım ve gerçek hayatta da yaşayabilmek için hiçbir eksikim kalmadı. Beni izleyebiliyor musun? Senden bahsediyorum. Takip et ve bu olumsuz duygularından kurtulmanın yolunu bulmak üzere ilerlemeye ve incelemeye devam et. Şimdi derin bir nefes daha al. Devam ediyorum.

Hikâyemiz çeşitli değişik örneklerin benzeri, sen de buna göre farklı versiyonlar hazırlayabilirsin veya yaşadıklarınla ilgili benzerlikler yaratabilirsin. Patronsan yanında çalışan herkese potansiyel hırsız muamelesi yapabilir, çeşitli güvenlik ve takip sistemleri kurabilirsin. Ya da ülkeni koruma sevdası içerisinde hiçbir komşu ülkeye hatta hiçbir ülkeye güvenmeyerek; önce sen saldırı mantığı ile ya da savunma mekanizmalarını geliştirmek amacıyla silahlanabilir ve asker yetiştirebilirsin. Güvenmediğimiz veya inanmadığımız aslen kimdir? Evinizde de, bakıcının çocuğunuza iyi bakmadığını düşünerek kameralar veya çeşitli izleme programları hazırlayabilirsin. Emin olabilirsin ki, izlerken bir şey yakaladığını sanarak, gördün mü ne iyi etmişim yoksa yaptıklarını ispatlayamazdım; zaten ben bir şeylerden şüphelenmiştim, hatta ilk geldiğinden beri seziyordum diyerek, bir medyum edasıyla, ne kadar süper bir Colombo olduğunla övünebilirsin. Zavallı ben. Güvenmediğin gerçekte kimdir? Bu güvensizlik hallerinde çocuğunu, ülkeni, işini başkasına nasıl bırakmıştın? Sen bu halinle nasıl yaşıyorsun merak etmiyor musun? Bu paranoya seni ve toplumları nereye götürüyor görmüyor musun? Bu halde yaşarken, neler kaybettiğini göremeden, yakalananın kendin olduğunu bilmiyor musun? Gerçekten görmemek için nasıl bir hipnozda kendini avutuyorsun? Bu işten kurtulmanın zamanı geldi. Şimdi izle ve takip et, doğru yönde ilerliyoruz. Güvenilmez ve inanılmaz olanın kim olduğunu bulmak üzeresin. Evet, bu sensin! Neden şaşıryorsun?

Niçin bana kıızıyorsun? Bu kötü bir şey değil, bu sensin, kabul etmeden ilerleyemeyiz, yazana kızarak, kitabı bırakarak bu işten sıyrılamayız. Bu kelimeler senin yolun ve hayatın olmaya başladı, görüyor musun? Kimseye inanmayan ve güvenmeyen “beni” kabul ettiğimizde çok özgür olacağız. Kendimize inancımız tam olsa, neden bankada kötü gün parası biriktirelim ki? Şimdi de en güvendiğimiz şey paramız mı oldu? Ne kadar zavallı olduğumuzu görüyor musunuz? “Nasıl yani? Yaşlılık var, kötü dönemlerim olabilir, işsiz kalabilirim, çocuğumun geleceği” vs. Yani kendimize güvenmeyişimiz. Ama deme! Bu senin beynin, bu kitap mantık üzerine yazılmadı, bütün incelemelere bak, hepsi ölçülemeyen ve elle tutulamayan gizli güçlerle ilgili, dünyayı yöneten gerçek gizli güçler: inanç, güven, sevgi, mutluluk gibi. Bunların nedenleri üzerine yazıldı.

Şimdi derin, bu sefer çok daha derin bir nefes al, bu defa tanışmaya gidiyoruz. “Kendini tanı” diyen bu efsanevi söz ve yaklaşım, bize nasıl bir mesaj gönderiyor? Kendine güvenmezliğin içinde Tanrı’ya nasıl güveneceksin? Ya varsa, köşede kalsın diyerek mi hayatına devam edeceksin? Ya varsa, o zaman güvensizlik içerisinde yine kendine yalan söyleyerek, inanıyor-muş görünen riyakâr yaklaşımına, kendini inandırdığın yalan dünyanda devam. Kabul ediyor muyuz artık? Kendimize inanmıyoruz ve güvenmiyoruz. Bütün hayatımızı bunun üzerine kuruyoruz. Güvende olmak için bir eş buluyor, yalnız kalmanın yarattığı korku ve güvensizlikle çocuklar yaparak, yaşlılıkta bize bakarlar diye kendimizi sigortalıyoruz. Yaşlandığımızda özgüvenimiz iyice azalacağından ölüm hazırlıklarımızı rahatça yapabilmek için kırk yıl çalışıyor ve emeklilik maaşlarına ve fonlarına güveniyoruz. Zavallı insanlık, ne durumdayız...

Bunu sana daha önce kimse bu kadar açık söylemedi, çünkü ben senim. Kendime güvenmeyen ben, dış dünyada

yarattığım imgelere, maddeleşmiş, katılaşmış şeylere nasıl güvenilebilir ki? Gördün mü? Bu durumu kabul etmemiz halinde çözüm kendisini gösterecek. Bu durumu kabul etmemiz halinde tek suçlunun biz olduğumuzu fark etmeye başlayacağız. Suçlu bizsek, kimi terbiye etmeliyiz? Dışarıda savaşlar olmasın, hırsızlık olmasın diyerek dernek çalışmaları, iyi niyet gösterileri yapabiliriz. Sorun bendeysen çözülür mü? Tam olarak kabul etmesen de, fark etmeye başlaman ne güzel. “Kabul ediyorum, ama dünya çok kötü dünyayı değiştiremem” diyebilirsin. Seninle dünyayı değiştirelim diye yola çıkmadık, kendimizi değiştirmek için yola çıktık. *Seffiller*’deki ilk bölüm gibi, şamdanları korumak için değil, bir daha hiç çalınmayacağını, bu olayın hayal dünyanda bile olmayacağını bilmek üzere yola çıkıyoruz. Aptallık etmekten bahsetmiyorum, neden kimseye güvenmediğimizden bahsediyorum.

Bunun en önemli nedeninin bana öğretilenler, içdünyamdaki karmaşa ve kendime olan güvensizliğim olduğunu fark ettiğimde, sorun bitmiş olacak. “Nasıl biter?” diye düşündüğünüzün farkındayım. Yetiştirilme tarzımızdan dolayı hep bir formül ve elle tutulur ispatlı bir çözüm arıyoruz. Peki, sorun elle tutulamazken, çözüm nasıl elle tutulabilir ki? *Tanrılar Okulu* kitabında Dreamer’ın söylediği gibi, dikey zamanda çözümler, sorunların arkadan görünüşüdür. Sorunun ne olduğunu fark etmen ve kabul etmen, yok olması anlamına gelir. Sorun yok olduysa, niçin çözüm arayalım?

Anlamaya çalışma, çünkü ya anlamışsındır ya da anlamamışsındır. Anladıysan sorun bitti, anlamadıysan sorun senin için devam ediyor. Çözüm: Tedbir Al! Çünkü güvenilmezsin...

Tanrıların Şöleni (1630)

Hendrik De Clerck (Brüksel, 1570-1630)